

Наслов на договор: Поддршка за имплементацијата на Стратегијата за Ромите

Број на договор: 2010/258-484

Предмет: Извештај за оценка на локалните акциони планови за Ромите
КЛУЧНИ ЗАБЕЛЕШКИ

- Сегашниот извештај се фокусира на следниве прашања: (i) општ преглед на локалните акциони планови за Ромите во Република Македонија (ЛАП-ови); (ii) оценка на циклусот на политиката на LAP-ови, вклучувајќи иницијатива, имплементација, ефективност, буџетирање; и (iii) предизвиците и препораките за зголемување на ефективноста во овој инструмент на политика во иднина
- LAP-ови се развиени во Република Македонија од 2005 како локален одговор за да се доведе имплементацијата на Декадата на Ромите на локално ниво. Моментално, 14 општини од Република Македонија имаат усвоено LAP-ови или во една, повеќе од една или во сите четири тематски области на Декадата (т.е. образование, здравство, домување и вработување). Во последните две години, некои општини ги имаат ревидирано нивните први LAP-ови, развивајќи нови, а други по прв пат имаат развиено LAP-ови. Понатаму во текот на оваа оценка 12 општини ја изразија својата спремност да започнат со подготовки или да започнат со ревизија на LAP-ови за Ромите во блиска иднина, како и спремност да добијат експертска помош за да го направат тоа.
- Процесот на подготовка и усвојување на LAP-ови беше зголемен во 2009 со иницијатива лансирана од Националниот координатор за Декадата преку потпишување на Меморандум за разбирање (МЗР) со општините. Во поврзаност со овие Меморандуми за разбирање, некои општини (14) добиле пристап до централно владини фондови за започнување на инфраструктурни проекти наменети за подобрување на околината каде што живеат ромските заедници во 2010 и 2011.
- LAP-ови во најголем број случаи не се по иницијатива на локалните органи, со што се забележува поддршка од донатори како една заедничка карактеристика на сите процеси на елаборација. Министерството за труд и социјална политика (МТСП) и НВО-и се иницијатори на поголемиот број на LAP-ови
- Формата на LAP-ови се разликува помеѓу различни општини, но тие вообичаено имаат конвенционална структура, вклучувајќи кратка анализа на ситуацијата, пошироки цели, конкретни цели, програма/активности, одговорни имплементатори и проценка на трошоците. Целите и активностите на LAP-ови

изгледаат релевантни и конзистентни со националните акциони планови (НАП-ови), иако според документацијата, не постои видлива кореспонденција помеѓу локалното и националното ниво. Забележлив недостаток во текстовите на испитаните ЛАП-ови е тоа што не вклучуваат подготовка за одговорни органи на севкупната координација, системи за следење, периодичните и/или крајните евалуации, известување, или конзистентен механизам на финансирање.

- Имплементацијата и ефективноста на ЛАП-ови општо земено до сега се многу скромни. Забележани се позитивни постигнувања во некои општини, особено во областа на образование. Некои инфраструктурни проекти исто така имаат постигнато некакви резултати, додека доменот на вработувањето и здравство се недоволно развиени. Сепак, известениот напредок не остава впечаток дека е поврзан со систематската имплементација на ЛАП-ови, туку се должи на поединечни напори и несистематски интервенции.
 - Најважните недостатоци кои негативно влијаеле на ефективната имплементација на ЛАП-ови во минатото се, меѓу другото, недостаток на финансиски средства, недостаток на јасно водство и одговорност, недостаток на конкретни механизми за имплементација и следење, недоволна свесност и соработка, и недоволно локални капацитети. Според чинителите овие бариери имаат важна улога во имплементацијата на мерките за социјално вклучување на Ромите.
 - Постојат одредени сигнали дека најскоро усвоените ЛАП-ови може да ги надминат некои од идентификуваните бариери. На пример, појасни одговорности врз имплементацијата на ЛАП-ови, механизми за следење и алокација на буџет е вклучено во некои од најскоро усвоените ЛАП-ови. Сепак ова не е сеуште консолидиран образец.
 - Воглавно, идентификуваните предизвици за одржливоста на мерките за социјално вклучување на Ромите може да се резимираат: (i) ажурирање на статусот на ЛАП-ови како јавна политика; (ii) покажување на политичка волја; (iii) прифаќање на социјалното вклучување како прашање од јавен интерес; (iv) градење темелни податоци за ромските заедници; (v) справување со социјалното вклучување на Ромите со помош на интегриран пристап; (vi) зголемување на вертикалната и хоризонталната соработка и градење на цврсти партнерства; (vii) обезбедување на соодветни финансиски средства (viii) градење на способности и зајакнување на локалните капацитети.
 - Предложените конкретни препораки за идното подготвување и имплементирање на ЛАП-ови може да се резимираат: (i) воспоставување на јасни лидерски одговорности и имплементација, системи на следење и евалуација (ii) воспоставување на појасни одговорности за поединечни задачи; (iii) зајакнување на конзистентноста помеѓу централните и локалните политики; (iv) барање на синергетски ефекти помеѓу тематските ЛАП-ови; (v) консолидација на централното финансирање на владата на посистематски и транспарентен начин; (vi) одвојување на финансиски средства на општината за имплементацијата на ЛАП-ови и пристап до ИПА фондовите; (vii) обезбедување на техничко водство на локално ниво; (viii) обезбедување на поголема видливост на ЛАП-ови во општините.
-

Поддршка за имплементација на Стратегијата за
Ромите
Проектот е финансиран од Европската унија

